

Kommunal- og regionaldepartementet

Postboks 8112 Dep.
0032 Oslo

Dato 31.08.2006
Saksbehandler Linda Karin Storjord
Telefon direkte 75 55 50 15
Deres ref.:
Løpenr.: 46607/2006
Saksnr./vår ref.: 2004/4367
Arkivkode: 010

Forslag til endringer i valgloven - høringsuttalelse

Formannskapet behandlet ovennevnte sak i møte den 23.08.06 og fattet følgende vedtak:

”Bodø kommune tilslutter seg de foreslåtte endringer i valgloven som høringsnotat datert 20.06.06.”

Med hilsen

Linda Karin Storjord
Formannsskapssekretær

Vedlegg: saksfremlegg

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	

Høringsnotat med forslag til endringer i valgloven

Sammendrag

Kommunal- og regionaldepartementet har sendt ut høringsnotat med forslag til endringer i valgloven. Forslagene er i korte trekk at kommunene nå skal sende ut valgkort til alle stemmeberettigede, forhåndsstemmeperioden avsluttes torsdag før valget innenriks og fredag en uke før valget utenriks, fristen for å søke ambulerende stemmegivning må ikke være senere enn torsdag før valget, fristen for å motta forhåndsstemmegivninger forlenges til tirsdag etter valget, vedr. velgere som er ukjent for stemmemottaker og legitimasjon, gjennomføring av foreløpig opptelling og kontrolltelling, og foreløpig opptelling av stemmesedler avgitt på forhånd kan starte søndag før valgdagen. I tillegg har de presentert et par tema som de ønsker høringsinstansenes syn på. Høringsfrist er 20.09.06.

Saksopplysninger

Kommunal- og regionaldepartementet har sendt ut høringsnotat med forslag til endringer i valgloven. De foreslåtte endringer er som følger:

1. Kommunen v/valgstyret sørger for at det blir sendt ut valgkort til alle stemmeberettigede som er manntallsført i kommunen, og som har bostedsadresse innenriks (unntatt Svalbard og Jan Mayen)
2. Forhåndsstemmeperioden skal avsluttes:
Innenriks: siste torsdag før valgdagen
Utenriks: fredag en uke før valgdagen
3. Frist for å søke om å avgi stemme ved ambulerende stemmemottaking må ikke settes senere enn siste torsdag før valgdagen.
4. Forhåndsstemmegivningene må være kommet inn til valgstyret innen kl 20 første tirsdag etter valgdagen.
5. Velger som er ukjent for stemmemottaker, skal legitimere seg. Dersom velgeren ikke har legitimasjon, kan identiteten bekreftes av en annen person over 18 år som legitimerer seg.
6. Foreløpig opptelling skal foretas ved manuell telling av stemmesedlene. Foreløpig opptelling av stemmesedlene kan likevel foregå ved et edb-teknisk system dersom det benyttes et annet system enn ved den endelige opptellingen.
7. Kontrolltelling av stemmesedlene pga avvik mellom foreløpig og endelig opptelling skal foregå manuelt.
8. Foreløpig opptelling av stemmesedler avgitt på forhånd kan starte søndag før valgdagen.

Andre temaer som departementet ønsker høringsinstansenes syn på:

1. Skjæringsdatoen for manntallet: Problemstilling: Kan skjæringsdatoen forskyves fra 31. mai til 30. juni i valgåret uten at dette vil gjøre det vanskelig å sende ut valgkort?

2. Valg og politiske meningsmålinger: Problemstilling: Bør det innføres restriksjoner når det gjelder mediens adgang til å publisere meningsmålinger de siste dagene før valgdagen?

Vurderinger

Forslaget om at kommunene igjen blir pålagt å skrive ut valgkort til stemmeberettigede vil ha flere fordeler. Velgeren vil få en personlig informasjon om hvilken kommune og valglokale hvor vedkommende kan avgi stemme. Videre vil det kunne være effektivt hjelpemiddel ved identifisering av velgeren. Dette vil sannsynligvis kunne bidra til å redusere antall forkastede stemmegivninger på valgdagen fordi velgeren ikke er manntallsført i den kommunen han avgir stemme. På den annen side så vil dette medføre ekstra utgifter for kommunene til produksjon og utsending av valgkort.

Ved valget i 2005 ble en god del forhåndsstemmer forkastet fordi de ikke ble mottatt i rett tid; innen valgdagen kl 20.00. Når departementet nå foreslår å endre tidsfristene for forhåndsstemmegivninger så blir det på den ene siden en begrensning fordi forhåndsstemmegivningene avsluttes torsdag, altså en dag før de foregående valg. På den annen side så forlenges fristen for rettidig innkommet med en dag. Dette vil sannsynligvis føre til at færre forhåndsstemmegivninger blir forkastet. Det endelige valgoppgjøret vil bli noe forsinket fordi man først kan foreta dette etter klokken 20.00 på tirsdag. Dette vil imidlertid bare dreie seg om et lite antall forhåndsstemmer som man legger til side for å blande med de sist ankomne forhåndsstemmer for å ivareta kravet om hemmelig valg. Foreløpig optelling vil bli som vanlig.

Til forslaget om at velger som ikke er kjent av valgfunksjonær nå *skal* legitimere seg, så er dette en forbedring i forhold til gjeldende rett hvor stemmemottaker *kan* kreve legitimasjon. Argumenter mot en slik ordning kan være at det vil være tidkrevende på valgtinget. På den annen side så må dette ansees som effektivt for å unngå valgfusk og at enhver velger kun får avgitt *en* stemme.

Når det gjelder forslaget om foreløpig optelling skal gjøres manuelt og endelig optelling kan foretas elektronisk så, er det er gitt åpning for at kravet tilfredsstilles dersom man benytter to forskjellige elektroniske system. Manuell optelling er tidkrevende, men hensynet til at man skal være forsikret et korrekt resultat veier tyngre.

Det tilsendte høringsnotatet foreslår også at optelling av forhåndsstemmesedler kan, dersom valgstyret ønsker det, starte allerede søndag. Dette i motsetning til gjeldende rett som sier at foreløpig optelling av forhåndsstemmer ikke kan starte før mandag. Endringsforslaget vil kunne medføre en jevnere arbeidsfordeling i forhold til optellingen. Viktig blir det at resultatet ikke offentliggjøres slik at dette får innvirkning på velgernes stemmegivning. Det presiseres at foreløpig optelling på søndag kun gjelder forhåndsstemmer og ikke valgtingstemmer.

En kan ikke se at det er tungtveiende grunner for at ikke skjæringsdatoen flyttes til 30. juni. Det vil da være vel en måned til forhåndsstemmegivningen tar til. Det burde være tilstrekkelig tid til å produsere valgkort og få de distribuert i posten. Fordelen med dette vil være at flere velgere vil være manntallsført i "rett" bostedskommune. Et av argumentene som har vært benyttet tidligere med å forskyve skjæringsdatoen har vært arbeidet med godkjenning av listeforslagene hvor et av kravene er at kandidatene er manntallsført i angjeldende kommune. Dette kan løses ved at man i tilfeller hvor vedkommende ikke er manntallsført i kommunen vedlegger en bekreftelse på at så vil være tilfelle før valgdagen.

I dagens valglov så er det bestemt at valgresultater og prognoser som er laget på grunnlag av undersøkelser foretatt på valgdagene ikke må offentliggjøres før klokken 20 på valgdagen mandag. I denne problemstillingen må man ta stilling til om at mulighetene for å publisere prognoser på grunnlag av undersøkelser foretatt på valgdagen må ansees som en rettighet i forhold til

ytringsfriheten. På den annen side så har de etablerte valgordninger tillit hos befolkningen og man må ikke foreta endringer som kan oppfattes å være i strid med grunnlaget for demokratiske valg. Rådmannen oppfatter dette punktet som et element i høringsnotatet som har en stor grad av politisk tilsnitt og har derfor ikke ytterligere kommentarer.

Forslag til vedtak

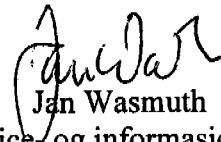
Bodø kommune tilslutter seg de foreslåtte endringer i valgloven som høringsnotat datert 20.06.06.

Uttrykte vedlegg:

Hele høringsnotatet kan leses på http://odin.dep.no/krd/norsk/dok/hoeringer/paa_hoering/016051-080043/dok-bn.html

Svein Blix
Rådmann

Jan Wasmuth
service- og informasjonssjef

Saksbehandler: Linda Karin Storjord